

ΚΟΝΙΤΣΑ: ΦΑΣΙΣΤΕΣ, ΠΑΡΑΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

ΑΪΝΤΕ ΔΕΛΒΙΝΟ ΚΑΙ ΑΓΙΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ, ΩΡΕ ΘΑ ΣΑΣ ΠΑΡΟΥΜΕ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ.¹

Για την προ μηνών ρατσιστική επίθεση σε ανήλικους πρόσφυγες στην Κόνιτσα Ιωαννίνων είπαμε ήδη μερικά λόγια στο προηγούμενο τεύχος.² Σε αυτό το κείμενο θα επιχειρήσουμε να μιλήσουμε και πάλι σχετικά, βάζοντας στο κέντρο της προσοχής μας την πολυπλοκότητα των παρακρατικών δομών της περιοχής. Φαινομενικά λοιπόν το κείμενο έχει το «παράδοξο» να πηδάει από την εξωτερική πολιτική του ελληνικού κράτους και τις παρακρατικές προσωπικότητες που την υποστήριξαν μεταπολεμικά, στη διαχείριση των μεταναστών και πάλι πίσω.

Όπως θα διαπιστώσουν όμως οι καλοί μας αναγνώστες, οι πολιτικές αυτές συνδέονται ακόμη και στο επίπεδο των φυσικών φασιστικών προσώπων που κινούνται ιστορικά γύρω τους. Γι' άλλη μια φορά λοιπόν, θα μιλήσουμε για το παρελθόν έχοντας ως έγνοια τις αντιφασιστικές κόντρες μας στο παρόν. Θα ψαχουλέψουμε παρακρατικά βιογραφικά, θα κάνουμε συνειρμούς και συνδέσεις, θα μιλήσουμε για το καυτό τώρα και θα ξεναγηθούμε στην επαρχιακή κωμόπολη του νομού Ιωαννίνων που εδώ και χρόνια λειτουργεί ως το συντονιστικό κέντρο των δράσεων του ελληνικού επεκτατισμού στο έδαφος της νοτιού Αλβανίας, ενώ παράλληλα έχει να επιδείξει και πλούσιο ιστορικό διαχείρισης μεταναστευτικών πληθυσμών.

Μερικά βασικά γι' αρχή: Η Κόνιτσα, βρίσκεται στο νομό Ιωαννίνων, απέχει 60 χλμ από τα Γιάννινα και ούτε μισή ώρα δρόμο από τα ελληνοαλβανικά σύνορα. Αριθμεί κοντά 3.000 μόνιμους κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011 και σχετικά με την οικονομία της περιοχής διαβάζουμε στην ελληνική έκδοση της βικιπαίδια: «Ο κλάδος της οικοδομικής δραστηριότητας αναπτύχθηκε σταθερά, ενώ γνώρισε έκρηξη μετά τον σεισμό του 1996 στην περιοχή, ανάπτυξη που υποβοηθήθηκε και από την αθρόα προσέλευση μεταναστών από τη γειτονική Αλβανία που προσέφεραν άφθονα εργατικά χέρια στον κλάδο των κατασκευών»... Στην Κόνιτσα κατοικοεδρεύει και το ομώνυμο τμήμα συνοριακής φύλαξης της ελληνικής αστυνομίας. Αν κρίνουμε από τις επιτυχίες που έχει συνεργαζόμενο με το τμήμα δίωξης ναρκωτικών Ιωαννίνων,³ φανταζόμαστε πως τα στελέχη του συνεισφέρουν τα μέγιστα στην τοπική οικονομία αλλά δεν βρήκαμε κάποια σχετική αναφορά στη βικιπαίδια...

«ΟΛΟΙ ΗΜΑΣΤΑΝ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ...»

Είναι αδύνατον να μιλήσει κανείς για την Κόνιτσα χωρίς να αναφερθεί στην πιο δημοφιλή και αγαπητή φιγούρα του τόπου, τον μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης, «Υπέρτιμο και έξαρχο πάσης Βορείου Ηπείρου», Σεβαστιανό (1922-1994). Ο Σεβαστιανός (κατά κόσμον Σωτήριος Οικονομίδης) γεννήθηκε την 20η Ιουνίου 1922 στα Καλογρηανά Καρδίτσας. Αφού σχόλασε μια σειρά σπουδών μέσα στην περίοδο της κατοχής και του εμ-

φυλίου, το 1952 έγινε μέλος της αδελφότητας θεολόγων «Η ΖΩΗ» και το 1960 μέλος της αδελφότητας θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ». Τον Ιούνιο του 1967, εκλέχθηκε Μητροπολίτης της ιστορικής Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης. Στο λόγο του κατά τη διάρκεια της χειροτόνησής του ήταν παραπάνω από σαφής σχετικά με το έργο που είχε αναλάβει: «...Κατά την στιγμήν αυτή καθ' ην το πρώτον ανέρχομαι τον θρόνο τούτον, η σκέψις μου στρέφεται... προς τους αλύτρωτους αδελφούς μας της Βορείου Ηπείρου, τους στενάζοντας υπό τον ζυγόν της πικράς δουλείας, διά να τους διαβεβαιώσωμεν ότι όχι μόνο αι προσευχές μας θα τους συνοδεύουν καθημερινώς, αλλά και παν το δυνατόν θα πράξωμεν, όπως λυτρωθούν των δεσμών της δουλείας...». Ο μητροπολίτης αποδείχτηκε ένας ακούραστος εργάτης του ελληνικού παρακράτους! Το φασιστοέργο του είναι τόσο μεγάλο που χρειάζεται bullets:

- Το 1982 ίδρυσε και στη συνέχεια οργάνωσε και ενίσχυσε οικονομικά τη φοιτητική οργάνωση για το «βορειοηπειρωτικό», Συντονιστική Φοιτητική Ένωση Βορειοηπειρωτικού Αγώνα (ΣΦΕΒΑ). Όπως διαβάζουμε στο site των ίδιων των παρακρατικών: «Στο Σεβαστιανό κυρίως οφείλεται το ότι οι φοιτητές και οι νέοι της ΣΦΕΒΑ θυσιάσαν και θυσιάζουν χρόνο, διασκέδαση, διακοπές, μαθήματα για τον ιερό αγώνα του Ελληνισμού της Βορείου Ηπείρου».

- Το 1987 ίδρυσε τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Βορειοηπειρωτικού Αγώνα (ΠΑ.ΣΥ.ΒΑ) με έδρα την Κόνιτσα, σύνδεσμο στον οποίο συμμετέχουν επιστήμονες και στελέχη του διπλωματικού χώρου. Ο ΠΑΣΥΒΑ διοργάνωσε στην Κόνιτσα δύο επιστημονικά συνέδρια (1987 & 1990) των οποίων τα πρακτικά έχουν εκδοθεί.

- Ο ίδιος ο Σεβαστιανός ανάμεσα σε όλα αυτά δεν έχανε την ευκαιρία να εκθέσει τις θέσεις του στο χαρτί. Περίπου δεκαπέντε είναι σύμφωνα με τους απογόνους του οι εκδόσεις του μητροπολίτη για το «βορειοηπειρωτικό ζήτημα», πολλές απ' τις οποίες έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά και αλβανικά, ενώ παράλληλα εξέδιδε και προήδρευε της εφημερίδας το «Βορειοηπειρωτικό Βήμα».

- Για τον επεκτατικό του σκοπό ο μητροπολίτης Σεβαστιανός θεσμοθέτησε ετήσιες εκδηλώσεις στη μητρόπολη, οι περισσότερες εκ των οποίων συνεχίζονται έως σήμερα. Έχουμε και λέμε: 1) Αγρυπνία δίπλα στα ελληνοαλβανικά σύνορα, στην Ιερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου στις 15 Αυγούστου. 2) Ανάσταση στο ελληνικό χωριό Μαυρόπουλο ακριβώς απέναντι από την Δρόπολη Αργυροκάστρου, τελετή που καθιερώθηκε την εποχή διακυβέρνησης Χότζα και το ταρατατζούμ του «χριστός ανέστη» έφτανε με ισχυρά μεγάφωνα στα αυτιά των «υποδουλωμένων αδελφών». 3) Διοργάνωση «τριήμερου πένθους και προσευχής» στη μητρόπολη στα μέσα Φεβρουαρίου. Οι εκδηλώσεις κορυφώνονταν την Κυριακή στο Δελβινάκι Ηπείρου, όπου μετά τη λειτουργία ψαλλόταν δέηση στο τάφο του Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Βασιλείου (υπουργού της

κυβέρνησης Αυτονομίας το 1914)⁴ και ακολουθούσε ομιλία του μητροπολίτη Σεβαστιανού.

- Ίδρυσε το Ραδιοφωνικό Σταθμό «Ράδιο Δρυϊνούπολη». Μέσω τριών ισχυρών πομπών εξέπεμπε στις περιοχές Δρόπολης, Αργυροκάστρου, Τεπελενίου, Πρεμετής, Πωγωνίου, Αγίων Σαράντα, Βούρκου, Χειμάρρας στην Αλβανία, αλλά και στο ελληνικό έδαφος, σε ολόκληρη την Ήπειρο και τα Επτάνησα. Ο δημοσιογράφος της Καθημερινής Στ. Τζίμας γράφει στο βιβλίο του *Στον Αστερισμό του Εθνικισμού-Αλβανία και Ελλάδα στη μετα-Χότζα Εποχή*:

Ελάχιστοι άνθρωποι γνώριζαν, για λόγους ασφαλείας, το σημείο απ' όπου εξέπεμπε και όσοι εργάζονταν σε αυτό ήταν άνθρωποι συνδεδεμένοι με τον έναν ή τον άλλο τρόπο με την Ε.Υ.Π. Κάποιες φήμες έφεραν τον ραδιοθάλαμο του να ήταν εγκατεστημένος σ' ένα παρεκκλήσι στη Βόρεια Κέρκυρα.⁵

- Δημιούργησε επίσης δύο οικότροφεία, στα οποία παλαιότερα φιλοξενούνταν δωρεάν άποροι μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίου και Λυκείου από την ευρύτερη περιοχή της Κόνιτσας και από το 1990 φιλοξενήθηκαν δωρεάν μαθητές και μαθήτριες απ' ολόκληρη τη νότια Αλβανία. Για τους αλβανόφωνους, αλλά και για τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, γίνονται ιδιαίτερα μαθήματα από καθηγητές των σχετικών ειδικοτήτων. Όπως διαβάζουμε στο επίσημο site των παρακρατικών της Σ.Φ.Ε.Β.Α.:

Το προσωπικό ενδιαφέρον του Μητροπολίτη για τα παιδιά αυτά (ελλαδίτες και βορειοηπειρώτες) εκτείνεται και μετά την αναχώρησή τους από την Κόνιτσα για σπουδές. Φρόντιζε να εξασφαλίσει διαμονή στον τόπο σπουδών πληρώνοντας προσωπικά του χρήματα για να μπορέσουν τα παιδιά απερίσπαστα να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Η ΣΦΕΒΑ είναι σε θέση να γνωρίζει τα μεγάλα ποσά που διέθετε ο Μητροπολίτης Σεβαστιανός για να ενισχύσει οικονομικά απόρους φοιτητές, μερικοί από τους οποίους είναι και μέλη της.⁶

Όλα αυτά άλλωστε κολούσαν μια χαρά με την τότε πολιτική του πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Δράκουλα Μητσοτάκη. Άλλωστε «σε Συνέντευξη Τύπου στις 14 Ιουλίου 1993 ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Μητσοτάκης έθεσε έξι σημεία ως προϋπόθεση για τη βελτίωση των σχέσεων Ελλάδας με την Αλβανία». Ανάμεσα σε άλλα την

(...) ίδρυση μειονοτικών δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων με διδασκαλία της ελληνικής σε όλες τις βαθμίδες και πέραν των καθορισμένων μειονοτικών ζωνών» καθώς και «σύνδεση του καθεστώτος της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία με το παναλβανικό αίτημα της παραχώρησης αυτονομίας από τους Σέρβους στους Αλβανούς του Κοσόβου.⁷

- Στις 10 Απριλίου 1994 μία ένοπλη ομάδα προερχόμενη από ελληνικό έδαφος πραγματοποίησε επιδρομή στο αλβανικό κέντρο εκπαίδευσης νεοσυλλέκτων δίπλα στο χωριό Άνω Επισκοπή Δρόπολης στη νότιο Αλβανία, σκότωσε έναν αξιωματικό και έναν οπλίτη, τραυμάτισε τρεις ακόμα και αφαίρεσε μέρος του οπλισμού του στρατοπέδου. Κατά τη διαφυγή της ομάδας, ένας αλβανός οπλίτης κρατήθηκε όμηρος μέχρι τα ελληνοαλβανικά σύνορα. Το ίδιο βράδυ ανέλαβε την ευθύνη η οργάνωση «Μέτωπο Απελευθέρωσης Βορείου Ηπείρου» (ΜΑΒΗ) με προκήρυξη στην *Ελευθεροτυπία*. Στις 6 Οκτωβρίου 1994, δημοσιεύτηκε νέα προκήρυξη της ΜΑΒΗ με φωτογραφία της σημαίας της οργάνωσης, των λαφύρων της και λεπτομέρειες για την ενέργεια. Στις 19 Μαρτίου 1995, συνελήφθησαν 7 υπόπτοι σε νυχτερινό μπλόκο της ΕΛ.ΑΣ. στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Στα δυο τους οχήματα ανακαλύφθηκαν 6 καλάσνικωφ με 878 σφαίρες, 2 πιστόλια Tokarev με 42 σφαίρες, 1 ασύρματος, μαχαίρια, στρατιωτικές στολές, κουκούλες κ.λπ. Ακολούθησαν άλλες δυο συλλήψεις υπόπτων και ανακαλύφθηκαν κρησφύγετα όπλων στην Καισαριανή και την Παλλήνη. Η Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών της ΕΛ.ΑΣ. ταυτοποίησε 8 από τα κατασχεθέντα με τα όπλα της φωτογραφίας που είχε στείλει η ΜΑΒΗ. Με απόφαση του Αρείου Πάγου, η εκδίκαση της υπόθεσης μεταφέρθηκε στην Αθήνα για λόγους εθνικής ασφαλείας. Η κατ' έφεση δίκη έγινε κεκλεισμένων των θυρών και το εφετείο μείωσε τις ποινές του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου μετά από την κάλυψη που παρείχε στους παρακρατικούς η ηγεσία του τότε ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών.⁸ Σε συνέντευξη στον αλβανολόγο δημοσιογράφο Στ. Τζίμα ένας πρώην παραστρατιωτικός της ΜΑΒΗ,

επιβεβαίωσε και αυτός ότι Βορειοηπειρώτες νέοι εκπαιδεύονταν στα όπλα στην 33η μοίρα καταδρομών στην Κύπρο και ήταν συνδεδεμένοι με απομεινάρια της Ε.Ο.Κ.Α. και αυτό ήταν σε γνώση της τότε πολιτικής ηγεσίας των ενόπλων δυνάμεων, αλλά και των μυστικών υπηρεσιών» ενώ στην ερώτηση του δημοσιογράφου «ο Σεβαστιανός τι σχέση είχε με όλα αυτά;» ο παρακρατικός κομάντο ήταν σαφής και λακωνικός: «Όλοι ήμασταν παιδιά του Σεβαστιανού...»⁹

«Ο ΑΝΔΡΕΑΣ Ο ΚΟΝΙΤΣΗΣ, Ο ΛΕΒΕΝΤΗΣ!»

Μετά τον θάνατο του Σεβαστιανού το Δεκέμβριο του 1994, συνήλθε στις 25 Ιανουαρίου 1995 σε έκτακτη συνεδρίαση η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την οποία εξέλεξε Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής & Κονίτσης τον αρχιμανδρίτη Ανδρέα Τρεμπέλα, ιεροκήρυκα της ομώνυμης μητρόπολης και στενό συνεργάτη του αποθανόντος Σεβαστιανού. Όπως μαθαίνουμε από τα γραπτά των φασιστών της Σ.Φ.Ε.Β.Α. για την επιλογή του Ανδρέα ως μητροπολίτη στάλθηκαν προς την ιερά σύνοδο επιστολές «του (τότε) Δημάρχου Κονίτσης κ. Πρόδρομου Χατζηφραιμίδη και 40 Κοινοταρχών της περιοχής, του Ιερού Κλήρου, των μαθητών Γυμνασίων και Λυκείων και του συνόλου των Συλλόγων και των φορέων της επαρχίας προς την Ιερά Σύνοδο».¹⁰

Στην ενθρόνισή του που πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα την 1η Απριλίου 1995 παρευρέθηκαν, ανάμεσα σε άλλους, οι βουλευτές της Ν.Δ. κ.κ. Αντ. Φούσσας¹¹ και Ευγ. Χαϊτίδης, ο (τότε) Νομάρχης Ιωαννίνων, για ένα φεγγάρι πρόεδρος του Π.Α.Σ. Γιάννινα και σήμερα ιδιοκτήτης του γνωστού ομώνυμου οινοποιείου Ε. Γκλίβανος, ο υποδιοικητής της 8ης Μεραρχίας ταξιαρχος Ε. Παπουτσής, ο πρώτανος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Γλάρος, ο αστυνομικός διευθυντής, ο διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, οι (τότε) δήμαρχοι Κόνιτσας Προδρ. Χατζηφραιμίδης και Μετσόβου Αλ. Καχριμάνης,¹² νομαρχιακοί σύμβουλοι, πολιτευτές του νομού Ιωαννίνων, το Δ.Σ. του Ι.Β.Ε. (Ινστιτούτο Βορειοηπειρωτικών Ερευνών) με επικεφαλής τον πρόεδρό του Ξενοφ. Κουντούρη, το Κεντρικό Δ.Σ. της Σ.Φ.Ε.Β.Α. με τα Δ.Σ. των επαρχιακών επιτροπών Θεσσαλονίκης, Πατρών και Ιωαννίνων και εκπρόσωποι διαφόρων φορέων του νομού.

Ο Ανδρέας αποδείχθηκε κάτι παραπάνω από άξιος συνεχιστής του Σεβαστιανού! Συμμετέχει σταθερά ως ομιλητής σε κάθε εκδήλωση της Σ.Φ.Ε.Β.Α. και των «βορειοηπειρωτικών» σωματείων ανά την Ελλάδα ενώ δεν χάνει ευκαιρία να ξερνά αντιαλβανικό μίσος σε κάθε του ομιλία. Ο μητροπολίτης συμμετέχει κάθε χρόνο μαζί με πλήθος πολιτών της κωλόπολης στις εκδηλώσεις μνήμης και αντικομμουνιστικού μίσους για τη μάχη της Κόνιτσας τον Δεκέμβριο-Γενάρη του 1947.¹³ Εκεί τα προηγούμενα χρόνια συνήθιζε να καλωσορίζει και τους Γιαννιώτες καρπαζοεισπράκτορες του- ανύπαρκτου πλέον- τοπικού πυρήνα της Χ.Α. Ο Ν. Μιχαλολιάκος άλλωστε σε συνομιλία του με υποστηρικτές της Χ.Α. για τους μητροπολίτες της αρεσκείας του μιλούσε με τα πιο θερμά λόγια για τον Ανδρέα: «Αυτοί που είναι διαμάντια στην Εκκλησία, τους έχω μετρήσει και ζυγίσει, να ξέρεis, είναι: Ο Ανδρέας ο Κονίτσης, ο Λεβέντης. Πλήρωνε και το γραφείο μας, όποτε είμαστε...».¹⁴

ΡΙΞΕ ΓΕΡΟΝΤΑ ΜΙΑ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ

Εκτός από τις κεφαλές της μητρόπολης Κόνιτσας νομίζουμε πως αξίζει να πούμε δυο λόγια και για έναν ταπεινό ρασοφόρο που είναι γνωστός στο πανελλήνιο και συνδέεται στενά με την τοπική κοινωνία.

Οι πιο πολλοί/ές από εσάς γνωρίζετε τον (άγιο) γέροντα Παΐσιο ως νεοελληνική καλτ μορφή. Για τις «προφητείες» και τα «θαύματά» του θα έχετε ενημε-

ρωθεί από τα φείσμπουκικά προφίλ βαρεμένων πρώην συμμαθητών ή βαρεμένων νυν συναδέλφων/αφεντικών σας, ενώ σίγουρα θα έχετε ακούσει κάποιον/α συγγενή να τον επικαλείται ως πηγή της παγκόσμιας αλήθειας σε κάποια οικογενειακή (και κυριακάτικη) μάζωξη. Το 2017 μάλιστα ανακηρύχθηκε προστάτης άγιος του στρατιωτικού όπλου των διαβιβάσεων, με απόφαση της ιεράς συνόδου της εκκλησίας της Ελλάδος μιας και το 1949 ετούτος ο ρασοφόρος είχε διατελέσει ασυρματιστής του εθνικού στρατού. Τη φάτσα του γέροντα Παΐσιου θα τη συναντήσετε κορνιζαρισμένη σε όλη την ελληνική επικράτεια: Σε πυγμαχικά γυμναστήρια με άκρες στις «πόρτες» της νυχτερινής διασκέδασης, στα γραφεία καλοσπουδαγμένων ανακριτών και δικαστών σε κάποιο απ' τα δικαστικά μέγαρα της χώρας, στο γραφείο κάποιου τροφαντού δημοσίου υπαλλήλου δίπλα από το ημερολόγιο της ερασιτεχνικής ομάδας του Θριάμβου (ή Κεραυνού ή Θύελλας, διαλέξτε και πάρτε) Άνω Κουτρουβάλας. Με λίγα λόγια, η κοινωνική αποδοχή του Παΐσιου είναι τόσο μεγάλη όσο το μέγεθος της διανοητικής αναπηρίας των ελλήνων υπηκόων.

Θα το υποψιαστήκατε... Ο Άγιος Παΐσιος (κατά κόσμον Αρσένιος Εζνεπίδης) μεγάλωσε και μεγαλούργησε και αυτός στην Κόνιτσα. Στο χωριό ολοκλήρωσε το δημοτικό σχολείο και από μικρός έδειχνε κλίση προς τον μοναχισμό, ενώ από το 1958 και για 4 χρόνια έζησε ως μοναχός στη μονή Στομίου. Ο Άγιος, όταν ξέκλεβε καμιά ώρα από τις προφητείες, τα θαύματά του και την απευθείας επικοινωνία με τον «Κύριο» έρχινη και καμιά...γεωπολιτική προφητεία που είχε να κάνει με τη γειτονική Αλβανία και τον ελληνικό επεκτατισμό. Μιλώντας στους «υπόδουλους» έλληνες μειονοτικούς της ν. Αλβανίας έλεγε:

Μη φοβάστε. Εσάς θα σας ελευθερώσουν κάτι παλαβοί: από μέσα και από έξω. Παλαβοί με την καλή έννοια, δηλαδή παλικάρια. Αυτοί δε θα καταλαβαίνουν από πολιτικές, και θα μπουν μέσα να βοηθήσουν. Οι πολιτικοί θα το χαρούν κι αυτοί κατά βάθος, Αλλά αυτοί δεσμεύονται και δεν μπορούν να ενεργήσουν. Οι άλλοι θα το δεχτούν. Ε! Αφού έγινε τώρα, έγινε, θα πουν. Μη φοβάστε. Λειτουργούν και οι πνευματικοί νόμοι. Πόνος είναι αυτός. Μια οικογένεια είμαστε και μας χώρισαν. Σαν να λένε, αυτά τα παιδιά να πάνε χωρία από τους υπόλοιπους. Πονάει αυτό! Τόσες φορές την ελευθερώσαμε τη Βόρεια Ήπειρο, τόσα αίματα, τόσα κρυοπαγήματα! Δε θε παν χαμένα όλα αυτά.¹⁵

Πολύ το the point η «προφητεία» του γέροντα, αν αναλογιστεί κανείς την παράλληλη και αλληλοσυμπληρούμενη πορεία των παρακρατικών/προβοκατόρικων φασιστικών δράσεων και της επεκτατικής θεσμικής διπλωματίας του ελληνικού κράτους τη δεκαετία του 1990.¹⁶

Σήμερα, το σπίτι που μεγάλωσε ο Παΐσιος είναι το πιο γνωστό τουριστικό αξιοθέατο της Κόνιτσας και κάθε χρόνο χιλιάδες επισκέπτες-πιστοί από κάθε περιοχή της Ελλάδας συρρέουν για τουρ.¹⁷

Μ.Κ.Ο, ΠΑΡΑΚΡΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ, ΣΒΑΣΤΙΚΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ Ο ΝΕΟΣ ΦΑΣΙΣΜΟΣ

Αυτή η βαριά ιστορία της άσκησης εξωτερικής πολιτικής στο αλβανικό έδαφος με όχημα την ελληνορθόδοξη εκκλησία, καθώς και οι παρακρατικές δράσεις που τη συνόδευαν, έχει αφήσει ανεξίτηλο το αποτύπωμά της στη σημερινή κοινωνία της Κόνιτσας ενώ ελάχιστες και αγνές είναι οι φωνές ντό-

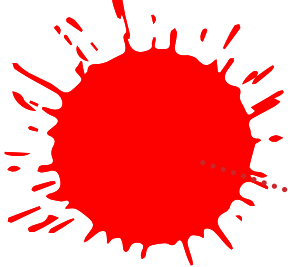
πιων που αντιδρούν σε αυτή την πραγματικότητα. Όλα αυτά μπορεί να τα διαπιστώσει ακόμη και ο πιο αδαής επισκέπτης του χωριού κοιτώντας τους βαμμένους σε γαλανόλευκες αποχρώσεις τοίχους του. Τα όσα διακυβεύονται για το ελληνικό κράτος είναι πολλά και στηρίζονται πάνω στην κοινωνική αποδοχή της μεγάλης πλειοψηφίας των κονιτσιωτών.

Η κοινωνία της Κόνιτσας, βέβαια, όπως κάθε μισαλλόδοξος τόπος της ελληνικής επικράτειας που σέβεται τον εαυτό του, είναι εξαιρετικά «αλληλέγγυα» σε πρόσφυγες και κατατρεγμένους όταν πρόκειται να λάβει ανθρωπιστικά οικονομικά πακέτα. Από το 2008 άλλωστε, λειτουργούσε στην κωμόπολη μονάδα φιλοξενίας ανήλικων ασυνόδευτων προσφύγων ενώ κάποιοι από τους νεαρούς πρόσφυγες της δομής που «πρόκοψαν» και εισάχθηκαν σε ελληνικά πανεπιστήμια μέσω πανελληνίων επευφημήθηκαν ακόμη και από τα πιο κίτρινα και ρατσιστικά έντυπα του ελληνικού Τύπου.¹⁸ Βλέπετε, τα ευρωπαϊκά φράγκα ήταν γλυκά και η ρατσιστική κονιτσιώτικη κοινωνία έπρεπε να επιδείξει αλληλέγγυο έργο. Με αυτή την παρακαταθήκη λοιπόν στα μπαγκάζια της, η Κόνιτσα υποδέχτηκε το 2016, τους μήνες της «προσφυγικής κρίσης», 162 πρόσφυγες στις εγκαταστάσεις στη μονάδα του Παραρτήματος Προστασίας Παιδιού, η οποία ήταν καθόλα έτοιμη για την υποδοχή.¹⁹ Η κωμόπολη ήταν η πρώτη στην περιοχή της Ηπείρου που φιλοξένησε επί δύο και πλέον χρόνια οικογένειες προερχόμενες από τη Συρία, το Ιράκ και άλλες εμπόλεμες περιοχές. Από τον Νοέμβριο του 2018 ανήλικοι, ασυνόδευτοι πρόσφυγες διαμένουν στη Δομή Επείγουσας Φιλοξενίας που διατηρούν στην Κόνιτσα η Μ.Κ.Ο. ΑΡΣΙΣ και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) σε συνεργασία με τους Γιατρούς του Κόσμου. Όπως είναι λογικό, ένα μεγάλο ποσοστό των «αλληλέγγυων» χρημάτων των Μ.Κ.Ο. διοχετεύεται στην τοπική κοινωνία μέσω προμηθειών/εργολαβιών που αναλαμβάνουν οι ντόπιοι στην τοπική δομή φιλοξενίας ή μέσω των κουπονιών που χρησιμοποιούν οι πρόσφυγες για τις καθημερινές συναλλαγές τους.

Ο ΠΑΡΑΚΡΑΤΙΚΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΜΙΑ «ΦΙΛΟΞΕΝΗ» ΚΩΜΟΠΟΛΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΕΙ ΣΥΝΝΕΦΑ ΝΑ ΠΕΣΕΙ

Στις 17/3/2019 πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα ρατσιστική επίθεση με σιδηρογροθιές και λοστούς σε ανήλικους πρόσφυγες που έπαιζαν σε υπαίθριο γήπεδο μπάσκετ και διέμεναν μόνιμα στις δομές φιλοξενίας στις οποίες αναφερθήκαμε λίγο πιο πάνω. Η επίθεση έγινε γνωστή σε όλο το πανελλήνιο και όλοι οι δημοσιολόγουντες εξέφρασαν τον αποτροπισσμό τους. Την επίθεση πραγματοποίησε και οργάνωσε ο ακροδεξιός Αριστοτέλης Δημητριάδης μαζί με 4 ανήλικους μαλάκες της περιοχής. Ο Δημητριάδης δεν είναι καθόλου άγνωστος, μιας και είναι ιδιοκτήτης του υπερπολυτελούς ξενώνα Gamilla Rocks στην Αρίστη Ζαγορίου, σε μικρή απόσταση από την Κόνιτσα. Ο Αριστοτέλης κατέφτασε οικογενειακώς πριν κάποια χρόνια στο Ζαγόρι, όπου και εγκαταστάθηκε. Παρά το νεαρό της ηλικίας του, από την αρχή έδειχνε μεγάλη ζέση στον εκκλησιασμό στο χωριό της Αρίστης, πράγμα που μαρτυρά πως ήξερε ποιος είναι ο δυνατός παρακρατικός παίχτης της περιοχής επιδιώκοντας παράλληλα να πιάσει και τα σχετικά κονέ. Ο Δημητριάδης δεν άργησε να αναλάβει παρακρα-

τική δράση. Στις 17/11/2017, σε τυχαία συνάντησή του με αντιφασίστες οπαδούς του Π.Α.Σ. Γιάννινα σε δημόσια γιορτή στο χωριό Βίτσα Ζαγορίου τράβηξε μαχαίρι βάζοντας στη συνέχεια τα πόδια στις μασχάλες. Παρά τον ντόρο που δημιουργήθηκε στο χωριό, το περιστατικό γρήγορα κουκουλώθηκε. Στις αρχές Αυγούστου 2018, επιτέθηκε με ναυτική φωτοβολίδα στο θερινό σχολείο «Border Crossing»²⁰ που διοργανώνεται στην Κόνιτσα με πρωτοβουλία του αριστερού καθηγητή λαογραφίας Β. Νιτσιάκου τραυματίζοντας ελαφρά έναν συμμετέχοντα. Τη φύλαξη της εστίας όπου πραγματοποιούνταν το θερινό σχολείο-σεμινάριο είχε αναλάβει εργολαβικά η εταιρία security γνωστού χρυσαυγίτη της Κόνιτσας, φίλου του Δημητριάδη και τέκνου μιας από τις ultra εθνικόφρονες οικογένειες της περιοχής κι έτσι η επίθεση κουκουλώθηκε με τις γνωστές τοπικές διευθετήσεις χωρίς να δοθεί διάσταση στα τοπικά Μ.Μ.Ε. Σε επιστολή των 21 φοιτητών που συμμετείχαν στο Border Crossing που δημοσιεύτηκε μετά την πρόσφατη επίθεση διαβάζουμε:

Το τελευταίο βράδυ του σχολείου, κατά τη διάρκεια του αποχαιρετιστήριου γλεντιού, δέχθηκε επίθεση με χειροβομβίδα κρότου λάμψης ενώ βρισκόταν στην αυλή της Μαθητικής Εστίας όπου φιλοξενούμασταν για να θάψει στο χώμα ένα νεκρό γατάκι μαζί με τη συμφοιτήτριά μας Τζέρικα. Παρεμπιπτόντως, ο ένας φύλακας της Μαθητικής Εστίας, και όπως αποδείχτηκε στενός φίλος του κροτιδορίπτη, κυκλοφορούσε όλο το διάστημα του Θερινού Σχολείου με μπλουζάκια που έφεραν διακριτικά της Χρυσής Αυγής. Όλη η τοπική κοινωνία γνωρίζει τον ακροδεξιό δράστη. Οι δυο συμφοιτητές μας τίμησαν την Κόνιτσα με την παρουσία τους και την έρευνά τους. Θεωρούμε πως η αλαλία των τοπικών παραγόντων μπροστά στο περιστατικό αυτής της ρατσιστικής βίας αναδεικνύει μια αγάριστη στάση προς τα πρόσωπα των παιδιών και μια ύβρη για την ιστορία της πόλης –συνδεδεμένη τόσο με τον ξενιτεμό και τον ξεριζωμό κατά την ανταλλαγή πληθυσμών.²¹

Λίγο καιρό αργότερα, ο Δημητριάδης απειλήσε με μαχαίρι τον διοργανωτή του Border Crossing καθηγητή Β. Νιτσιάκο σε απόμερο μονοπάτι της περιοχής. Μετά την επίθεση, το καθίκι χώθηκε στην παρακείμενη μονή Στομίου (να καλά θυμάστε, εκεί που όπως είπαμε παραπάνω «μεγαλούργησε» ο γέροντας Παΐσιος). Το περιστατικό της επίθεσης πήρε διάσταση στα Μ.Μ.Ε. και η πρυτανεία του πανεπιστημίου Ιωαννίνων καταδίκασε την «απόκλιση άσκηση βίας και εξαπόλυση απειλών εις βάρος του καθηγητή κ. Βασίλη Νιτσιάκου από μέλη εξτρεμιστικών οργανώσεων στην περιοχή της Κόνιτσας» και κάλεσε «την πολιτεία να προβεί σ' όλες τις ενέργειες για την προστασία των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας»,²² «ξεχνώντας» όπως είδατε να προσδιορίσει πολιτικά τις «επιτιθέμενες εξτρεμιστικές οργανώσεις».

Στις 8/11/2018, ο Δημητριάδης κουβάλησε συγκινημένος το φέρετρό του Κ. Κατσιφά στους Βουλιάρατες ν. Αλβανίας. Η κηδεία του σκατόψυχου παρακρατικού ήταν ένα είδος πασαρέλας για τα στελέχη του ακροδεξιού βούρκου. Όλες οι κάμερες και τα φλας ήταν στραμμένα εκεί και όλοι (από τα στελέχη των «βουλευσιοφειρωτικών» σωματείων μέχρι τους «ηγέτες» της ελληνικής ακροδεξιάς) διαγκωνίζονταν για μια φωτο δίπλα στον νεκρό «ήρωα». Κάτι μας λέει πως η θέση του Δημητριάδη στον χώρο των παρακρατικών (εκκλησία, νεοναζιστικές γκρούπες με περίεργα ονόματα, εθνοφύλακες, παραστρατιωτικοί κ.ο.κ.) και η πιθανή προσωπική του σχέση με τον αποθανόντα Κατσιφά τού επέτρεψε να είναι μέσα σε όλα τα σχετικά πλάνα.

Τον περασμένο Μάρτη λοιπόν, ο Δημητριάδης μαζί με 4 ανήλικους βλάκες επιτέθηκε σε ανήλικους πρόσφυγες σπάζοντας το χέρι του ενός.²³ Η Μ.Κ.Ο. Άρσις με δελτίο τύπου καταδίκασε κάθε ρατσιστική και μισαλλόδοξη συμπεριφορά» και κάλεσε την τοπική κοινωνία να απομονώσει τέτοιου είδους συμπεριφορές και να συνεχίσει να στέκεται αρωγός στις δράσεις για τη φροντίδα και προστασία των ασυνόδευτων προσφύγων» σημειώνοντας πως αναμένει «από τις αρμόδιες διωκτικές αρχές να επιληφθούν αποτελεσματικά και να μην επαληφθούν ανάλογα περιστατικά. Στο τέλος του δελτίου τύπου η Άρσις υπενθύμισε στους «ξεχασιάρηδες» Κονιτσιώτες μερικά πράγματα (ο τονισμός δικός μας):

Σημειώνεται ότι η ΑΡΣΙΣ σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης παρέχουν φιλοξενία σε ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες με χρηματοδότηση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της ΕΕ και με την υποστήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ (DG Home).²⁴

Ο συντονιστής προγράμματος φιλοξενίας επείγουσας φιλοξενίας ανήλικων, ασυνόδευτων προσφύγων της Άρσις, Δημήτρης Βεργίνης, σε δηλώσεις του είπε

πως είναι έκπληκτος από όσα έγιναν καθώς «η τοπική κοινωνία δεν έχει δώσει τέτοια δείγματα, η Κόνιτσα είναι η πρώτη πόλη στην περιοχή όπου έγινε χώρος υποδοχής προσφυγόπουλων. Τα παιδιά πάνε σχολείο κανονικά και ο βασικός μας στόχος είναι η ενσωμάτωσή τους κανονικά στην κοινωνία». τονίζοντας παράλληλα πως σε «Σε ένα χρόνο θα είναι ενήλικα παιδιά και θα ζουν εδώ».²⁵

Ο Δήμος Κόνιτσας με ανακοίνωσή ανέφερε (ο τονισμός δικός μας):

Με λύπη και αποτροπιασμό πληροφορηθήκαμε το εξαιρετικά δυσάρεστο συμβάν που έλαβε χώρα την Κυριακή το βράδυ στην Κόνιτσα και το οποίο αφορούσε στην απόκλιση και βάνουση επίθεση **ανεύθυνων και απαράδεκτων ατόμων** που είχαν καλύψει τα πρόσωπά τους, εναντίον μελών της ομάδας ασυνόδευτων ανήλικων Αφγανών, που φιλοξενοούνται στη δομή της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης Άρσις, σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης στην πόλη της Κόνιτσας, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό ενός εξ αυτών.

Η λέξη «ανεύθυνος» δεν είναι μάλλον η πιο κατάλληλη για να περιγράψει τον δράστη μιας φασιστικής επίθεσης σε παιδιά. Τι σόι «ευθύνη» είχαν άραγε οι ακροδεξιοί βλάκες της περιοχής απέναντι στην τοπική κοινωνία και τις τοπικές αρχές; Προφανώς να μη δημιουργούν σκηνικά που θα αμφισβητήσουν το φιλόξενο χαρακτήρα που έχει χτίσει η Κόνιτσα και θα είχαν ως αποτέλεσμα η ΑΡΣΙΣ και η κάθε αλληλέγγυα Μ.Κ.Ο. ν' αρχίσει να σκέφτεται να σκορπίσει τα αλληλέγγυα λεφτά σε άλλους τόπους. Ο δήμος στη συνέχεια της ανακοίνωσής του ευελπιστεί (ο τονισμός δικός μας)

ότι οι δράστες της επίθεσης, που πραγματοποιήθηκε σε ασυνόδευτους ανήλικους Αφγανούς, δεν προέρχονται από τους κόλπους της τοπικής κοινωνίας, η οποία απέδειξε από την πρώτη στιγμή την ευαισθησία της στο προσφυγικό ζήτημα, με την ίδρυση του πρώτου Κέντρου Φιλοξενίας Προσφύγων και την αδιατάρακτη λειτουργία και ένταξή του στην καθημερινή ζωή της Δημοτικής Κοινότητας Κόνιτσας.²⁶

Με λίγα λόγια οι τοπικές αρχές, που μέχρι εκείνη τη στιγμή κουκούλωναν κάθε φασιστομαλακία του πρακτορείου, έβγαλαν για τα καλά στη σέντρα τον Αριστοτέλη Δημητριάδη όταν είδαν πως ο «σάλος» μπορεί να θίξει για τα καλά τα οικονομικά συμφέροντα της περιοχής. Πολύ γρήγορα, τα στόματα άνοιξαν και η «μεθοδική έρευνα του Γραφείου Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας της Υποδιεύθυνσης Ασφάλειας Ιωαννίνων οδήγησε στην ταυτοποίηση των δραστών.²⁷

Όλοι οι φορείς του αριστερού κρατικού αντιφασισμού που μέχρι τότε τούβουλωναν για τα καλά βρήκαν έναν κακό λόγο να πούνε για τον Δημητριάδη και η δικογραφία υποβλήθηκε στον εισαγγελέα πρωτοδικών Ιωαννίνων. Ο τότε υπουργός μεταναστευτικής πολιτικής Δ. Βίτσας επισήμανε ρητά πως:

ότι πρόγραμμα κάνουμε μαζί με την Ύπατη Αρμοστεία, τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, τα υπουργεία Παιδείας και Εργασίας, θα γίνει και θα συνεχίσει να γίνεται» και απέδωσε τη ρατσιστική επίθεση εναντίον ασυνόδευτων προσφύγων στην Κόνιτσα σε «μια διαδικασία μιμητισμού, όπου διάφοροι ξενοφοβικοί, ρατσιστές και φασίστες παίρνουν ένα παράδειγμα και το κάνουν στη δική τους την περιοχή ή για κάποιο οργανωμένο από σκοτεινές δυνάμεις σχέδιο» και πρόσθεσε ότι στην Κόνιτσα «δεν υπάρχει κάποια πίεση, πρόβλημα ή βάρος. Ίσα ίσα, η παρουσία των προσφυγόπουλων εκεί δίνει μια νέα ζωή στην περιοχή».

Κι έτσι η «νέα ζωή» συνεχίζεται για την ώρα με τις τοπικές αρχές να κάνουν πέρα τους «ανεύθυνους» ακροδεξιούς χωρίς να γνωρίζουμε τι μπορεί να φέρει το μέλλον. Δεν ξέρουμε για τα υλικά κίνητρα της επίθεσης του Δημητριάδη ούτε αν αυτά σχετίζονται με τη μοιρασιά των αλληλέγγυων χρημάτων στην περιοχή, αν και αυτή δεν θα ήταν μια παράλογη σκέψη.

Η ΓΙΑΝΝΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΦΑ ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗΣ

Το μεσημέρι του Σαββάτου 08/06/19 μερικούς μήνες μετά την επίθεση, όταν πλέον είχε πέσει για τα καλά ο κourνιαχτός των λόγων του κρατικού αντιφασισμού γύρω από την επίθεση στην Κόνιτσα, μερικές δεκάδες αντιφασίστες/στριες από τα Γιάννινα περπάτησαν για μερικές ώρες τις κεντρικές οδούς της πόλης κολλώντας αφίσες με τα μούτρα του Αριστοτέλη Δημητριάδη, μοιράζοντας ταυτόχρονα σε χιλιάδες αντίτυπα μια προκήρυξη σχετικά με το περιβάλλον της Κόνιτσας στο οποίο έβρισκε για καιρό ζεστασιά. Η προκήρυξη τα έβαζε παράλληλα με τον όψιμο «αποτροπιασμό» των τοπικών αρχών. Σε ένα απόσπασμά της διαβάζουμε:

Ο Δημητριάδης με το φασιστοπαρεάκι του επιτέθηκε με σιδηρογροθιές σε ανήλικους πρόσφυγες, οι Μ.Κ.Ο. άρχισαν να αναρωτιούνται στα μίντια αν η Κόνιτσα είναι το κατάλληλο μέρος να μοιράζουν τα φράγκα τους και οι ενδιαφερόμενοι Κονιτσιώτες χέστηκαν πάνω τους πως τα λεφτά μπορεί να μοιραστούν σε άλλες πολιτείες. Ο μέχρι τότε αγαπημένος τους φίλος Αριστοτέλης Δημητριάδης έπρεπε να απομονωθεί. Γι' αυτό ο Δήμος Κόνιτσας έτρεξε να βγάλει ανακοίνωση καταγγελίας, γι' αυτό ο Δήμος Ιωαννιτών συμμετείχε σε αντιρατσιστικό συλλαλητήριο στο χωριό.

Η antifa βόλτα πραγματοποιήσε στάση στην ένωση Ξενοδόχων Ιωαννίνων, μέλος της οποίας είναι το ξενοδοχείο του Αριστοτέλη Δημητριάδη, στο οποίο όπως μαθαίνουμε απ' την προκήρυξη μεγάλο ποσοστό των επισκεπτών είναι υπήκοοι Ισραήλ (όπως συμβαίνει άλλωστε σε όλη την Ήπειρο). Φαίνεται πως μπροστά στα χρήματα ο Δημητριάδης κάνει γερές εκπώσεις στις εθνικοσοσιαλιστικές του ιδέες... Η πρακτική της δημόσιας διαπόμπευσης φασιστών, όπως φαίνεται, έχει αποδώσει επανειλημμένα καρπούς στο αντιφασιστικό παρελθόν των Ιωαννίνων, αν κρίνουμε από το γεγονός πως μια ντουζίνα μέλη του μακαρίτη τοπικού πυρήνα της Χ.Α. έχουν από καιρό μεταναστεύσει. Άλλωστε, αν κάτι πονάει τους ακροδεξιούς είναι να θιγούν με κάποιον τρόπο οι οικονομικές τους δραστηριότητες. Πολλοί εργοδότες, προμηθευτές, συνεργάτες κ.ο.κ. καμιά διάθεση δεν έχουν να μπλέξουν με τους ντόπιους αντιφασίστες κι έτσι οι οικονομικές ή εργασιακές σχέσεις του εκάστοτε φασίστα περνάνε δύσκολες ώρες. Απ' την άλλη μεριά, εκτός από τους γιαννιιώτες συντηρούς στην πόλη αυτή ζούνε και εκατοντάδες άλλοι πάντα έτοιμοι να ρίξουν μερικές αντιφασιστικές κλωτσιές. Η δημοσιοποίηση των μούτρων ενός συγκεκριμένου στόχου κάνει πάντα τη ζωή πιο εύκολη. Πάντα τέτοια!

ριοδικού. Τα βρίσκετε και ηλεκτρονικά στο antifascrista.net / προηγούμενα τεύχη.

9. Σταύρος Τζίμας, *Στον Αστερισμό του Εθνικισμού...*, ό.π., σελ. 142.

10. <https://www.sfeva.gr/09D42378.el.aspx>

11. Ο Α. Φούσσας είναι μεγαλοδικηγόρος στην πόλη των Ιωαννίνων και υπήρξε για όλη τη δεκαετία του 1990 και τις αρχές του 2000 βουλευτής νομού Ιωαννίνων με τη Ν.Δ. Επί χρόνια προωθούσε στη βουλή οτιδήποτε σχετικό με το «βορειοηπειρωτικό ζήτημα» ενώ διετέλεσε και συνήγορος υπεράσπισης του Χ. Στεργιόπουλου, του γιαννιώτη χρυσαυγίτη δολοφόνου του Σ. Λουκμάν

12. Τον Α. Καχριμάνη θα ζήλευε ακόμη και ο Κιμ Γιονγκ Ουν! Ο σημερινός νεοδημοκράτης περιφερειάρχης Ιωαννίνων εκλέγεται σε «θέσεις ευθύνης» τα τελευταία 40 (!) χρόνια. Από το 2002 μέχρι σήμερα είναι περιφερειάρχης Ηπείρου, ενώ στις δύο τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις (του 2014 και την πρόσφατη του 2019) εκλέχτηκε από τον πρώτο γύρο με ποσοστά 50,83% και 57, 10% αντίστοιχα.

13. Τον Μάρτιο του 1947, ένα χρόνο μετά την έναρξη του εμφυλίου, οι κομμουνιστικές δυνάμεις έλεγχαν 100 χωριά σε όλη την Ελλάδα. Ωστόσο, δεν έλεγχαν μεγάλες πόλεις και ο Βαφειάδης αποφάσισε επίθεση και κατάληψη της Κόνιτσας. Οι κάτοικοι της Κόνιτσας, παρά τις προσδοκίες του Βαφειάδη, πήραν το μέρος των κυβερνητικών δυνάμεων και ενίσχυσαν την πόλη τους εναντίον των κομμουνιστών, αγωνιζόμενοι με τον κυβερνητικό στρατό. Παρά τις σκληρές μάχες που ακολούθησαν, στις αρχές Γενάρη 1948 η επίθεση του Δ.Σ.Ε. απέτυχε και η βασίλισσα Φρειδερίκη κατέφτασε άρον άρον στην Κόνιτσα για να μην χάσει το πάρτι που ακολούθησε. Η «Μάχη της Κόνιτσας» θεωρείται στην πανεπιστημιακή γλώσσα των ιστορικών «σημείο καμπής» στην ιστορική εξέλιξη του εμφυλίου.

14. «Οι σχέσεις με την Εκκλησία: "Ο λεβέντης μητροπολίτης Κόνιτσας Ανδρέας, που πλήρωνε το γραφείο μας"», *Τα Νέα*, 13/12/2013.

15. «Ο πατήρ Παΐσιος μας είπε», έκδοση 18η, σελ. 76, <https://www.himara.gr/prosopa/1213-paisios-gia-bh-tsamides-alvania>

16. Για περισσότερα, δες την έκδοση *Η Στρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου-ή αλλιώς η συμμετοχή του ελληνικού κράτους στον παγκόσμιο πόλεμο*, *Autonome Antifa*, 05/2015.

17. Μόνο στο STAR: Ξενάγηση στο σπίτι που μεγάλωσε ο Άγιος Παΐσιος στην Κόνιτσα, <https://www.star.gr/eidiseis/ellada/456220/xenagsh-sto-spriti-oroy-megalwse-o-agiou-paisios-sthn-konitsa>

18. Η πρωτιά του πρόσφυγα Ζυλιέν στις Πανελλαδικές, *Πρώτο Θέμα*, 26/8/2015.

19. «Μια φιλόξενη υποδοχή στην Κόνιτσα για 162 πρόσφυγες», *Εφημερίδα των συντακτών*, 10/3/2011.

20. Το θερινό σχολείο Κόνιτσας Border Crossing πραγματοποιείται τα τελευταία 13 χρόνια από τον κονιτσιώτη καθηγητή κοινωνικής λαογραφίας Β. Ντισιάκο. Ένα από τα μεγάλα πλεονεκτήματα σύμφωνα με τους διοργανωτές του σχολείου αυτού είναι «η επιτόπια έρευνα σε Ελλάδα, σε Αλβανία και –τα τελευταία χρόνια– σε πΓΔΜ. Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να ερευνησουν επιτόπου ένα θέμα που τους ενδιαφέρει και το οποίο μπορεί να αφορά την οικολογία, τη θρησκεία, τον υλικό πολιτισμό, τα μνημεία, τις διάφορες εθνοτικές ομάδες (π.χ. Βλάχους, Ρομά)». <https://typos-i.gr/article/ena-sxoleio-twn-synorwn>

21. «Η έξαρση της ρατσιστικής βίας στην Κόνιτσα», *Εποχή*, 24/3/2019.

22. «Η πρυτανεία καταγγέλλει την επίθεση στον Β. Ντισιάκο», *typos-i.gr*, 23/10/2018.

23. «Ρατσιστική επίθεση στην Κόνιτσα», *Εφημερίδα των συντακτών*, 20/3/2019.

24. «Ρατσιστική επίθεση σε δομή φιλοξενίας ανήλικων, ασυνόδευτων προσφύγων», *arsis.gr*, 17/3/2019.

25. «Κόνιτσα: Όταν ακροδεξιοί χτυπούσαν ξένους φοιτητές και καθηγητή», *news247.gr*, 21/3/2019.

26. «Ταυτοποιήθηκαν τα στοιχεία των δραστών της ρατσιστικής επίθεσης στην Κόνιτσα», *Η Αυγή*, 23/3/2019.

1. «Δέλβινο και Τσαμουριά», παραδοσιακό ηπειρωτικό τραγούδι, ακούγεται και χορεύεται στην πλειοψηφία των καλοκαιρινών πανηγυριών στα χωριά της Ηπείρου. Το έκανε ευρέως γνωστό ερμηνεύοντάς το η αριστερή «τίποτα δεν πάει χαμένο στη χαμένη μας ζωή» Χαρούλα Αλεξίου.

2. Κόνιτσα, Μητροπολίτες θεματοφύλακες της «Βόρειας Ηπείρου» και φιλοξενία στους μετανάστες, *Antifa* #65, 05/2019

3. «Κόνιτσα: Πιάστηκε με 91 κιλά χασίς», *ert.gr*, 2/4/2019.

4. Τον Μάρτιο του 1913 κατά τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, ο ελληνικός στρατός αφού «απελευθέρωσε» τα Γιάννινα προχώρησε βόρεια. Η Χειμάρρα ήταν ήδη υπό ελληνικό έλεγχο από τον Νοέμβριο του 1912. Ο ελληνικός στρατός εκείνη την περίοδο είχε υπό την κατοχή του όλες τις εκτάσεις που οι Έλληνες φασίστες αποκαλούν σήμερα «Βόρειο Ήπειρο». Στις 13 Φεβρουαρίου 1914, ύστερα από την αποτυχία της τότε ελληνικής κυβέρνησης να ενώσει την «αδερφή» με τη «μάννα» η Πανεπειρωτική Συνέλευση (σώμα που αποτελούνταν από εκπροσώπους της περιοχής), αποφάσισε ότι εφόσον δεν επιτεύχθη η ένωση με την Ελλάδα θα δεχόταν μόνο τοπική αυτονομία και ο Γεώργιος Χρηστάκης Ζωγράφος (πρώην υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας με καταγωγή από το Κεσοράτι Αργυροκάστρου) ανακήρυξε την «Αυτόνομη Δημοκρατία της Βορείου Ηπείρου» στο Αργυροκάστρο. Για όλα αυτά όμως ίσως μιλήσουμε σε κάποιο επόμενο τεύχος.

5. Σταύρος Τζίμας, *Στον Αστερισμό του Εθνικισμού- Ελλάδα και Αλβανία στη μετά- Χότζα εποχή*, Επίκεντρο, 2010, σελ. 88-89.

6. <https://www.sfeva.gr/E324D5E8.el.aspx>

7. Σταύρος Τζίμας, *Στον Αστερισμό του Εθνικισμού...*, ό.π., σελ. 88-89.

8. Για την υπόθεση Μ.Α.Β.Η. δείτε τα σχετικά κείμενα στα τεύχη 36 και 37 τούτου του πε-